

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

**AUTORITETI I KONKURRENCËS
KOMISIONI I KONKURRENCËS**

VENDIM

Nr. 477, Datë 12.10.2017

“Për hapjen e procedurës së hetimit të thelluar ndaj ndërmarrjes “EMS-Albanian Port Operator” SHPK, në tregun e shërbimit të ngarkim-shkarkimit dhe aktivitetet e lidhura me to, për mallrat rifuxho në Terminalin Lindor të Portit të Durrësit”

Komisioni i Konkurrencës me pjesëmarrjen e:

Znj. Juliana LATIFI	Kryetar
Z. Eduard YPI	Zv/Kryetar
Z. Koço BROKA	Anëtar
Znj. Iva ZAJMI	Anëtar
Znj. Leida MATJA	Anëtar

Në mbledhjen e tij të datës 12.10.2017, shqyrtoi çështjen me:

Objekti: Shqyrtimi i “Raportit të hetimit paraprak në tregun e shërbimit të ngarkim-shkarkimit dhe aktivitetet e lidhura me to, për mallrat rifuxho në Terminalin Lindor të Portit të Durrësit”.

Baza Ligjore: Nenet: 9, 24, germa d); 26, 43 pika 1 të Ligjit Nr. 9121, datë 28.7.2003 "Për Mbrojtjen e Konkurrencës", i ndryshuar (Ligji Nr. 9121/2003);
Ligji Nr. 44/2015 “Kodi i Procedurave Administrative i Republikës së Shqipërisë”.

Komisioni i Konkurrencës, pas shqyrtimit të:

- Raportit të hetimit paraprak në tregun e shërbimit të ngarkim-shkarkimit dhe aktivitetet e lidhura me to, për mallrat rifuxho në Terminalin Lindor të Portit të Durrësit;
- Relacionit të Sekretarit të Përgjithshëm të Autoritetit të Konkurrencës;

VËREN SE :

I- Procedura e ndjekur

- I. Bazuar në ankesën e paraqitur pranë Autoritetit të Konkurrencës nga ndërmarrja “Albanian Stevedoring Company” sh.p.k, (këtu e vijim-ASC) kundrejt ndërmarrjeve: EMS APO; “German Albanian Logistic Agency” sh.p.k (referuara si “GALA”); si dhe

shoqërisë “EMS Shipping&Trading” GmbH (referuara në vijim si - “EMS”), filluan procedurat për vlerësimin e ankesës në respektim të Ligjit Nr. 9121/2003 “Për Mbrojtjen e Konkurrencës”.

- II. Pas shqyrtimit të raportit mbi vlerësimin e ankesës së Shoqërisë ASC dhe relacionit të Sekretarit të Përgjithshëm, në mbështetje të nenit 42, pika 1, nenit 9 dhe nenit 24, (shkronja d), të Ligjit Nr. 9121/2003, Komisioni i Konkurrencës me anë të Vendimit Nr. 450, datë 28.02.2017 vendosi: hapjen e procedurës së hetimit paraprak në tregun e shërbimit të ngarkim-shkarkimit dhe aktivitetet e lidhura me to për mallrat rifuxho në Terminalin Lindor të Portit të Durrësit.
- III. Gjithashtu, Komisioni i Konkurrencës vlerësoi se mund të ndodhemi përballë një situatë urgjence të parashikuar në nenin 44 të Ligjit Nr. 9121/2003, për shkak të rrezikut të kryerjes së një dëmi të rëndë dhe të pariparueshëm për konkurrencën, pasi ka të ngjarë të ketë shkelje të nenit 9 (abuzimi me pozitën dominuese) të këtij Ligji. Bazuar në këtë vlerësim Komisioni i Konkurrencës me Vendimin Nr. 451, datë 28.02.2017 vendosi marrjen e masave të përkohshme për rivendosjen e konkurrencës në tregun e shërbimit të ngarkim-shkarkimit dhe aktivitetet e lidhura me to për mallrat rifuxho në Terminalin Lindor të Portit të Durrësit, ndaj ndërmarrjes EMS APO.
- IV. Për mbledhjen e fakteve dhe të dhënave të nevojshme në lidhje me hetimin, bazuar në nenet 33 dhe 34 të Ligjit nr. 9121/2003 janë kërkuar të dhëna dhe informacion nga: MTI, APD, EMS APO, GALA, ASC, Liburnet-1, Egnatia-1.
- V. Në bazë të nenit 36, të Ligjit Nr. 9121/2003 dhe Autorizimit të Komisionit të Konkurrencës Nr. 92 Prot., datë 01.03.2017 “Autorizim Inspektorësh”, u kryen inspektime pranë ndërmarrjeve që ushtrojnë veprimtarinë e tyre në tregun e shërbimit të ngarkim-shkarkimit dhe aktivitetet e lidhura me to, për mallrat rifuxho në Terminalin Lindor të Portit të Durrësit.
- VI. Komisioni i Konkurrencës gjithashtu, gjatë procedurës së hetimit paraprak, ka zhvilluar seanca dëgjimore me EMS APO (me kërkesë të kësaj ndërmarrjeje), me ankuesin ndërmarrjen ASC dhe me MTI.

II- Tregu Përkatës

- VII. Tregu përkatës përfshin produktet që vlerësohen si të zëvendësueshme nga konsumatorët dhe operatorët, për sa u përket karakteristikave, çmimit dhe funksionit të tyre dhe që ofrohen ose kërkohen nga ndërmarrjet në një zonë gjeografike me kushte të njëjta konkurrence. Përkufizimi i tregut përkatës përfshin dy dimensione:
 - a) Tregu përkatës i produktit
 - b) Tregu përkatës gjeografik

II.1 Tregu përkatës i produktit

- VIII. “Terminal Lindor Durrës” (TLD) është i përcaktuar si një nga facilitetet e portit të Durrësit që konsiston dhe përbëhet nga kalata nr. 10 dhe kalata nr. 11 dhe zonat dhe sheshet korresponduese të operacioneve, trafikut dhe të depozitimit pas këtyre kalatave dhe që do të zhvillohet në përputhje me masterplanin e Portit të Durrësit.
- IX. Referuar masterplanit të miratuar për Portin e Durrësit, Terminali Lindor, për shkak të karakteristikave të tij, është i destinuar për përpunimin e mallrave rifuxho. Shërbimi i

përpunimit të mallrave gjenerale/përgjithshme, kryhet në Terminalin Perëndimor të Portit të Durrësit, gjithashtu ky shërbim, në bazë të Kontratës Koncesionare, lejohet të kryhet edhe në Terminalin Lindor.

- X. Në bazë të Vendimit të Komisionit të Konkurrencës Nr. 450, Datë 28.02.2017, hetimi paraprak është hapur në tregun e shërbimit të ngarkim-shkarkim dhe aktivitetet e lidhura me to, për mallrat rifuxho në Terminalin Lindor të Portit të Durrësit.
- XI. Referuara sa më sipër, *tregu përkatës i produktit përfshin ofrimin e shërbimeve stivadore për mallrat rifuxho (minerale, qymyr, likuide (lëngje), etj) nga ndërmarrjet e licencuara për ngarkimin, shkarkimin, depozitimin, transportimin, përpunimin dhe aktivitetet tjera të lidhura me to.*

11.2 Tregu përkatës gjeografik

- XII. Bazuar në masterplanin e miratuar dhe kontratën koncesionare, përpunimi i ngarkesave rifuxho nga të gjithë operatorët stivadorë të licencuar/autorizuar kryhet pranë Terminalit Lindor të Portit Durrës, nga të cilat, ndërmarrja koncesionare EMS APO, operon vetëm pranë këtij Terminali.
- XIII. Referuar sa më sipër, *tregu përkatës gjeografik vlerësohet zona gjeografike e Terminalit Lindor të Portit të Durrësit.*

III- Analiza e Tregut

- XIV. Porti i Durrësit përbëhet nga 4 (katër) terminale, përkatësisht: Terminali i Trageteve; Terminali i Kontenierëve; Terminali Lindor dhe Terminali Perëndimor; si dhe facilitetet portale për çdo terminal. Në Portin e Durrësit përpunohen mallrat e përgjithshme, drithëra, kontenierë, tragete, minerale, etj.
- XV. Terminali Lindor, në bazë të kontratës së koncesionit, menaxhohet dhe administrohet nga ndërmarrja EMS APO, e cila është poseduesja dhe administruesja e vetme e të gjitha infrastrukturës dhe faciliteteve të këtij terminali. Çdo përdorues porti për të marrë shërbimet nga ky terminal, duhet patjetër të ketë akses në infrastrukturën dhe facilitetet që ofron ky terminal.
- XVI. Në bazë të licencave të lëshuara, 4 (katër) janë ndërmarrjet që ofrojnë shërbimin e përpunimit të ngarkesave rifuxho dhe gjenerale në Portin e Durrësit. Nga të cilat, 3 (tre) stivadorë të licencuar nga APD e ofrojnë shërbimin e përpunimit të këtyre ngarkesave në Terminalin Lindor dhe Perëndimor, kurse koncesionari EMS APO e ofron këtë shërbim vetëm pranë Terminalit Lindor, ku është dhe poseduesi i të gjitha faciliteteve të këtij terminali.

III.1 Vlerësimi i Pozitës Dominuese

- XVII. Koncesionari EMS APO është posedues dhe administrues i vetëm i infrastrukturës dhe faciliteteve të Terminalit Lindor, duke qenë 100% dominues në tregun e rrjedhës së sipërme (operim, menaxhim dhe administrim i infrastrukturës), gjithashtu ofron shërbime në tregun e rrjedhës së poshtme të përpunimit të ngarkesave (shërbime stivadore), gjë e cila e bën këtë ndërmarrje të integruar vertikalisht në të dy nivelet e tregut.
- XVIII. Koncesionari EMS APO është posedues dhe administrues i vetëm i infrastrukturës dhe faciliteteve të Terminalit Lindor të Portit Durrës, duke zotëruar 100% të pjesëve të këtij

tregu, duke filluar nga marrja në dorëzim e terminalit (15 korrik 2013) për gjithë periudhën e koncesionit dhe në kuptim të nenit 8 të Ligjit Nr. 9121/2003, vlerësohet me pozitë dominuese në tregun e rrjedhës së sipërme (upstream market).

- XIX. Nga vlerësimi i pozitës dominuese dhe pjesëve të tregut përkatës të shërbimit të ngarkim shkarkimit të mallrave rifuxho, në tregun gjeografik përkatës, zonën e Terminalit Lindor të Portit Durrës, ndërmarrja EMS APO, e cila zotëron 100 % të tregut të rrjedhës së sipërme, nga nëntori 2015 deri në shkurt 2017 zotëron gjithashtu 100% të tregut të rrjedhës së poshtme të ngarkim shkarkimit të mallrave rifuxho (stivadore) pranë këtij terminali, dhe në kuptim të nenit 8 të Ligjit Nr. 9121/2003, vlerësohet me pozitë dominuese në tregun e rrjedhës së poshtme (downstream market) të ofrimit të shërbimeve stivadore për mallrat rifuxho pranë Terminalit Lindor të Portit Durrës.

III.2 Vlerësimi i Sjelljes së Ndërmarrjes EMS APO

- XX. Vlerësimi i sjelljes së ndërmarrjes EMS APO, e integruar vertikalisht dhe me pozitë dominuese në të dy nivelet e tregut, është bazuar në raport me qëndrimet e saj ndaj konkurrentëve në tregun e shërbimit të ngarkim shkarkimit të mallrave rifuxho në Terminalin Lindor të Portit Durrës për periudhën hetimore.
- XXI. Pas dhënies me koncesion të “Menaxhimit, operimit dhe mirëmbajtjes së Terminalin Lindor në Portin e Durrësit” ndërmarrjes EMS APO, kjo ndërmarrje, me kërkesë të APD dhe MTI, ka lidhur marrëveshje për ofrimin e shërbimit stivador me ndërmarrjet ASC dhe Liburnet-1, kurse me ndërmarrjen Egnatia-1 nuk është arritur të nënshkruhet marrëveshje.
- XXII. Nga krahasimi i dy kontratave të lidhura nga ndërmarrja EMS APO me ndërmarrjet stivadore ASC dhe Liburneti-1, rezulton se midis tyre ka ndryshime në kushtet kryesore siç janë: pjesa e fitimit në përqindje (%) dhe volumet e shërbimit në ton. Ndërmarrja EMS për ndërmarrjen stivadore ASC ka caktuar pjesën e pagesës prej 33% të tarifave përkatëse të përpunimit të çdo lloji ngarkese, ndërsa për ndërmarrjen Liburnet – 1 pjesa e pagesës në përqindje ndryshon sipas llojit të ngarkesave, konkretisht: 33% për ngarkesat Rifuxhio dhe 39% për ngarkesa të lehta rifuxho dhe ngarkesat Gjenerale. Lidhur me volumet e shërbimit sipas kontratës me ndërmarrjen ASC palët marrin përsipër të sigurojnë shërbimet për një volum 650,000 ton në vit, ndërsa me ndërmarrjen Liburnet-1 volumi vjetor i shërbimeve lihet i papërcaktuar.
- XXIII. Ndërmarrja EMS APO nuk ka respektuar detyrimin e saj për lidhjen e kontratave me kushte të njëjta bashkëpunimi dhe jo-diskriminuese me kompanitë stivadore ASC dhe Liburnet-1 në Terminalin Lindor. Këto kontrata përmbajnë kushte të ndryshme për stivadorët nga ato të vendosura në kontratat/licencë me APD. Sipas kontratave të nënkontraktimit stivadorët nuk mund të hyjnë drejtpërdrejt në marrëdhënie me përdoruesit e portit (klientin) por janë të detyruar të kryejë shërbimet vetëm me kërkesën e EMS-së. Sipas këtyre kontratave EMS rezulton të jetë operatori i vetëm me të cilin përdoruesit e portit duhet të komunikojnë për realizimin e shërbimeve dhe kryerjen e pagesës së tarifave të përpunimit, duke i kufizuar në këtë mënyrë klientit (përdoruesit të portit) të drejtën e përzgjedhjes së operatorit të tij të përpunimit.
- XXIV. Ministria e Transportit dhe Infrastrukturës nëpërmjet shkresës Nr. 1164/3, Prot., datë 23.03.2015 sqaron se: *“Çdo rast i përcaktimit, mbledhjes apo përdorimit të tarifave dhe përqindjeve të ndryshme nga ato që janë parashikuar në kontratën stivadore me APD, përbën moszbatim dhe shkelje të detyrimeve kontraktuale, konkretisht nenit 8.4, pika 1, dhe nenit 8.5.”*

- XXV. Ndërmarrja Egnatia-1 rezulton se nuk ka hyrë në marrëdhënie kontraktore me ndërmarrjen EMS APO dhe për pasojë nuk ka ushtruar aktivitet në Terminalin Lindor që nga viti 2013, kohë në të cilën është lidhur edhe kontrata e Koncesionit. Kjo shoqëri nuk ka pranuar të bashkëpunojë me EMS APO, pasi, sipas saj, kushtet e kontratës së propozuar nga kjo e fundit përmbanin kushte të ndryshme nga kontrata/licencë e lidhur me APD.
- XXVI. Ndërmarrja EMS APO i ka ofruar ndërmarrjes Egnatia-1 kushte të ndryshme nga ato të kontratës/licencë duke e vendosur atë në gjendje të pafavorshme konkurrence me pasojë nxjerrjen nga tregu i ngarkim-shkarkimit të mallrave rifuxho në Terminalin Lindor të Portit të Durrësit. Një sjellje e tillë, e kryer nga një ndërmarrje më pozitive dominuese dhe e integruar vertikalisht në tregun përkatës, e cila ka detyrimin ligjor të kontraktosë me cilindo që kërkon një shërbim, i cili bën pjesë në objektin e veprimtarisë së saj, në zbatim të nenit 9, pika 2, gërma (a) dhe (c) të Ligjit Nr. 9121/2003, mund të përbëjë abuzim me pozitën dominuese, me pasojë të rënda për konkurrencën në treg.
- XXVII. Nga vlerësimi i sjelljes së ndërmarrjes EMS APO në lidhje me rastet: Kurum, Antea Cement, Klosi, Dedja Shipping, “Nazlikiz”, “AKIN”, “HALIDE”, “GRANDA” dhe “PORHOV”, rezulton se kjo ndërmarrja, me pozitë dominuese dhe e integruar vertikalisht në të dy nivelet e tregut, ka penguar konkurrentët e saj në tregun e rrjedhës së poshtme (stivadore), ndërmarrjet ASC dhe Liburnet-1, që të ofrojnë shërbimin e përpunimit të mallrave/anijeve për përdoruesit e portit, duke ju refuzuar aksesin në facilitetet e infrastrukturës që disponon, gjë e cila, në bazë të nenit 9, pika 2, gërma (c) të Ligjit Nr. 9121/2003, mund të përbëjë abuzim me pozitën dominuese të ndërmarrjes EMS APO, pasi i vendos ato në kushte të pafavorshme konkurrence.
- XXVIII. Referuar analizës së tregut të shërbimit të ngarkim-shkarkimit dhe aktivitetet e lidhura me to, për mallrat rifuxho në Terminalin Lindor të Portit të Durrësit, rezulton se sjellja e ndërmarrjes me pozitë dominuese EMS APO, duke vendosur kushte të padrejta tregtimi dhe refuzuar aksesin në facilitetet e infrastrukturës që disponon ndaj ndërmarrjeve stivadore, në zbatim të nenit 9, pika 2, gërma (a) dhe (c) të Ligjit Nr. 9121/2003, mund të përbëjë abuzim me pozitën dominuese, me pasojë të rënda për konkurrencën në treg.

PËR KËTO ARSYE:

Komisioni i Konkurrencës, në mbështetje të neneve 9, 24, (germa d); 26, 43, pika 1, të Ligjit Nr. 9121, datë 28.7.2003 "Për Mbrojtjen e Konkurrencës", i ndryshuar,

VENDOSI:

1. Hapjen e procedurës së hetimit të thelluar ndaj ndërmarrjes “EMS-Albanian Port Operator” SHPK, me NUIS L31804506A, në tregun e shërbimit të ngarkim-shkarkimit dhe aktivitetet e lidhura me to, për mallrat rifuxho në Terminalin Lindor të Portit të Durrësit.
2. Hetimi i thelluar do të përfshijë periudhën kohore nga dita e nesërme e nënshkrimit të Kontratës Koncesionare, datë 6 maj 2013, me objekt “Menaxhimin, operimin dhe mirëmbajtjen e Terminalit Lindor në Portin e Durrësit”, me palë “EMS Shipping & Trading GmbH” dhe Ministrinë e Punëve Publike dhe Transportit, deri më datë 28.02.2017, ditën e hapjes së hetimit paraprak;

3. Raporti i hetimit të thelluar duhet të paraqitet në Komisionin e Konkurrencës jo më vonë se 1 (një) muaj nga dita e çeljes së këtij hetimi.
4. Ngarkohet Sekretari i Përgjithshëm për zbatimin e këtij vendimi dhe njoftimin e palëve të interesuara.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KOMISIONI I KONKURRENCËS